Tiltaksplan arbeid med språk i barnehage og skule, Stord kommune 2018 - 2019

	Ansvarleg	Involvering	Kjenneteikn på god praksis	Start – slutt	Status
Innsatsområde 1: Skapa samanhengar mellom barnehagen og skulen sitt språkarbeid. Tilsette i barnehage og småskule har god kunnskap om språkarbeidet som vert drive på begge arenaer. Lærarar i barnehage og skule har faste møtepunkt for å utveksla erfaringar frå arbeid med språk. Alle tilsette i skule og barnehage er gode rollemodellar som jobbar systematisk med språk, omgrep og omgrepsforståing gjennom kompetanseprogrammet Språkløyper. Tiltak 1: Laga rammer for språkplan og finna ein struktur på korleis den skal sjå ut. Leggja til rette for ein enkel måte å «lima inn» gode tips og idear på i ei mappa som alle har tilgang til undervegs i prosessen. Tiltak 2: Alle tilsette vert informert om denne planen, og måten den skal lagast på. Tiltak 3: Alle tilsette bidreg i arbeidet	Rektor /einingsleiar i barnehagen/ ressurspersonar. Rektor/einingsleiar/ arbeidsgruppa. Rektor/einingsleiar/ressurspersonar	Alle tilsette Ressurspersonar Alle tilsette	Språkplan skal bli ein god arbeidsreiskap for alle tilsette, med konkrete kjenneteikn på god praksis når det gjeld - språkutvikling, omgrepsutvikling og kommunikasjon i barnehage - begynnaropplæring og tidleg innsats retta mot lesing og skriving i dei første skuleåra - lese- og skrivestrategiar som kan hjelpa elevar til å forstå, tolka og reflektera over vanskelege tekstar på mellomtrinn og i ungdomsskulen. Rektor/einingsleiar og arbeidsgruppa prioriterer dette arbeidet tidleg i prosjektet. Alle tilsette er kjent med planen, og bruker den i arbeidet sitt kvar dag.	Start januar 2018 Januar 2018 Målet er å ha ein ferdig plan innan	

med å utvikla og revidera planen.				utgongen av 2018.
Innsatsområde 2: Styrka språkarbeidet i den første lese- og skriveopplæringa. Alle tilsette i skule og barnehage er gode rollemodellar som jobbar systematisk med språk, omgrep og omgrepsforståing gjennom kompetanseprogrammet Språkløyper. Alle lærarar som jobbar med tidleg lesing, og i begynnaropplæring i lesing og skriving, har særskilt kompetanse på området. Barnehagane og skulane har lærarar med særskilt kompetanse på språkopplæring for nykomne og minoritetsspråklege barn. Tiltak 1: Alle skular startar med oppstartspakke økt 1, 2 og 3 og barnehagar startar med «Språk og leseaktiviteter» økt 1, 2, og 3. Kvar eining lagar ein plan med utgangspunkt i ståstadanalyse. Tiltak 2: Møtast i nettverk for deling av prosessar og fagleg påfyll. Tiltak 3: Sjekka at endring av praksis skjer ved å forventa dokumentasjon, delta i samtalar, observera aktivitet og skapa ei forventning om endring.	Rektor/einingsleiar/Ressurspersonar Rektor/einingsleiar/Ressurspersonar Rektor/einingsleiar	Alle tilsette Ressurspersonar	Rektor/einingsleiar/utviklingsgruppa har en god plan for kompetanseheving og set av tid til informasjon slik at ein har forankring hos dei tilsette. Personalet nyttar metodane i språkløypepakkane, og jobbar likt for å nå måla. De tilsette har dei grunnleggjande dugleikane «fremst i panna». Tilsette ser verdien av god språkinnlæring i kvardagskommunikasjon. Me har engasjerte vaksne som «går laus på bokhylla» etter ein språkløypepakke. Personalet er bevisste på at dei er språklege rollemodellar, og har eit tilnærma felles «omgrepskart». Elevane «sluker ikkje alt rått», men utfordrar lærarane i samtalar og diskusjonar. Foreldra er inkludert og involvert i arbeidet med språkutvikling. Me snakkar om språksatsinga i alle samanhengar der det er naturleg. På skulen vår og i barnehagen er det synleg at språk er viktig – både klasserom, på avdelinga og i fellesområder.	

			Me ser viktigheita i å kartlegga elevane og følgja opp utviklinga av dei grunnleggjande dugleikane (i utviklingssamtalar, IOP, nasjonale prøvar, skriveprøven med fleire).	
Innsatsområde 3: Tidleg identifisering av barn og elevar som strevar med språk, lesing og skriving og oppfølging med tilpassa tiltak. Barn med språklege utfordringar vert fanga opp gjennom observasjon og kartlegging, og vert følgd opp så tidleg som råd i utviklingsløpet. Kommunen har system for gjennomføring og oppfølging av resultata etter kartleggingsprøvar på 1. – 3. trinn. Tiltak 1: Alle tilsette er kjent med, og jobbar etter modell for Betre Tverrfagleg Innsats. Alle tilsette kjenner til handlingsrettleiaren som er å finna på kommunen sin nettstad. Tiltak 2: Tilsette nyttar, i samråd med føresette, Stafettloggen til å dokumentera og evaluera tiltak som vert sett i verk når det er uro knytt til barn si språk-lese-skriveutvikling.	Rektor/einingsleiar/Arbeidsgruppa Rektor/einingsleiar/Ressurspersonar	Alle tilsette Alle tilsette	Me jobbar i lærande nettverk innad i skulen, i mellom skulen og barnehagen. Me har fast struktur (mal) for gjennomføring av lærande møter. Me deltek i utforskande samtalar om eigen og andre sin praksis. Me er konstruktiv kritisk til eigen og andre sin praksis. Me utfordrar kvarandre på praksisen me driv. Me deler kunnskap og erfaringar frå språkpraksis i barnehage og skule. Barna/elevane kjenner seg igjen i språkmiljøet i overgangen barnehage-skule.	
Innsatsområde 4:				

Arbeid med litteraturformidling og leseglede. Tilsette i barnehage og skule har god litteraturkunnskap og nyttar variert litteratur medvite for å fremja læring og leseglede. Bibliotek vert nytta aktivt og systematisk.				
Tiltak 1: Det vert sørgja for at einingane har god tilgang på tilpassa nynorsk litteratur som barna/elevane synes er spennande.	Rektor/einingsleiar			
Tiltak 2: Det vert sett av tid til å skapa gode leseopplevingar saman med og for barna/elevane.	Rektor/einingsleiar			
Tiltak 3: Kompetansen til biblioteket vert systematisk nytta.	Rektor/einingsleiar			